

POLÁCI ZA HOLOKAUSTU NEBYLI SVATÍ, řekla pravdu historička. Jejímu pracovišti hned sebrali peníze. A to ani nespomenula na politickou objednávku sfalšovaná čísla holokaustu na které upozorňují stovky historiků a to že židovský mini holokaust je daleko za těmi největšími jako Slovanský s 35 miliony obětí a dalšími

- CZ24 News | 20. května 2023

POLSKO: Polské ministerstvo školství nepřiznalo peníze Institutu filozofie a sociologie Polské akademie věd, kde je zaměstnána historička Barbara Engelkingová. Vědkyně se nedávno kriticky vyjádřila k roli Poláků během holokaustu, což odsoudil ministr školství Przemysław Czarnek.

Foto: Jed Vašem

Hořící varšavské ghetto. Záběr ze zprávy velitele SS Jürgena Stroopa

Všechny instituty Polské akademie věd dostaly od ministerstva příslib dofinancování. Nyní ale pracovišti, kde působí historička Engelkingová, ministerstvo žádné peníze jako jedinému [nepřikleplo](#). Institut se přitom bez financí od státu neobejde. Žádal o 813 tisíc zlotých, což jsou v přepočtu více než čtyři miliony korun.

Akademická obec se domnívá, že důvodem, proč pracoviště peníze nezískalo, jsou nedávné výroky Engelkingové. Vědkyně totiž zpochybnila tradiční pohled na to, jakou roli sehráli Poláci během holokaustu. Rozporovala také narativ, jenž je představuje hlavně jako hrdiny zachraňující Židy.

„Nebudu financovat institut, který zaměstnává lidi, co urážejí Poláky,“ reagoval na její slova ministr Czarnek. Uvedl rovněž, že přehodnotí své rozhodnutí o tom, kam bude směřovat peníze, jimiž jeho úřad disponuje, a slíbil, že se zasadí o to, aby historici popisovali příběhy Poláků pomáhajících Židům.

„Je složité nespojovat toto rozhodnutí s nedávnými ministrovými slovy,“ uvedl k pozastavení finanční podpory ředitel Institutu filosofie a sociologie Polské akademie věd profesor Andrzej Rychard pro deník Rzeczpospolita.

Již v březnu odmítlo ministerstvo školství stížnost Institutu filosofie a sociologie, kvůli tomu, že jej zařadilo na druhou nejnižší příčku, když hodnotilo jeho vědecký přínos. V minulých letech přitom zmiňované vědecké pracoviště dostávalo pravidelně nejvyšší možná ocenění. Zařazení do nižší kategorie znamená méně financí od ministerstva. Současná situace už donutila institut k tomu, aby začal žádat o příspěvky drobné dárce.

Celá polská akademie věd není dlouhodobě v dobré finanční situaci. Některým institutům se například nedostává peněz ani na to, aby vědcům a vědkyním vyplatily byť jen minimální mzdu, kterou jim garantuje zákon. „Instituty žijí v trvalé bídě,“ uvedl prezident organizace Marek Konarzewski. Akademie věd je sice formálně nezávislou institucí, její fungování přesto značně závisí na státním rozpočtu.

Vědecká obec kolegyni podporuje

Podporu Barbaře Engelkingové už ve společném prohlášení vyjádřila Polská akademie věd, Konference rektorů polských vysokých škol, Polská akademie umění i Hlavní rada pro vědu a vysoké [školy](#). Proti výrokům ministra školství se v prohlášení ohradila i vědecká rada institutu, v němž historička působí. Veřejně ji podpořilo také [Muzeum dějin polských Židů Polin](#). Všechna pracoviště ve svých prohlášeních připomněla důležitost svobody bádání a vyjádřila znepokojení nad slovy ministra školství, která mohou mít podle nich negativní dopad na polskou vědu. Petici na podporu historičky dosud podepsalo přes tisíc lidí, mezi nimi řada akademiků.

Czarnek už oznámil, že se chce těmi, kdo podepsali, zabývat blíže. „Samozřejmě, že jsem archy s podpisy viděl. Zanalyzujeme, z jakých škol ti lidé jsou, a budeme na to reagovat. Neexistuje, aby

něco, co není vědou a pouze to uráží Polsko, bylo financováno z veřejných peněz," uvedl k situaci.

Historie zná hrdiny i vyděrače

Engelkingová svá slova pronesla v rozhovoru s polskou televizí [TVN 24](#) odvysílaném při příležitosti 80 let uplynulých od povstání ve varšavském ghettu. Historička v něm popsala, jak tehdy vypadaly vztahy mezi polským a židovským obyvatelstvem. „Není pravda, že Židé vděčí za svoji záchranu jenom Polákům," uvedla vědkyně. Židé se podle ní do značné míry podporovali vzájemně, a byli proto poměrně samostatně fungujícím společenstvím.

Profesorka také uvedla, že jim někdy více než od Němců samotných hrozilo nebezpečí od jejich sousedů nebo tzv. „szmalcowniků", tedy lidí, kteří za války zneužívali situace Židů k tomu, aby je vydírali a profitovali z toho. Engelkingová popsala, že šlo o jev, jenž byl během druhé světové války v Polsku poměrně rozšířený. Podle ní byly také vztahy Židů s Němci mnohem jasnější než s Poláky. Židé totiž věděli, co čekat od okupantů, kdežto Poláci jim mohli pomoci, ale stejně tak je udat. A to vytvářelo nejistotu.

„Ve Varšavě stály u východu z ghetta celé gangy a sledovaly, kdo vychází. Na ulicích se pak soustředily na lidi, kteří působili ustrašeně nebo neměli árijské rysy," vysvětlila Engelkingová, jak si někteří lidé vytipovávali své oběti.

Vědkyně popsala také chování Poláků během povstání ve varšavském ghettu: „Hlavní emocí, kterou reagovali Poláci žijící na árijské straně Varšavy, byla nechuť." Povstání podle historičky taktéž nijak výrazně nepodpořili, z dobových dokumentů vyplývá, že mnohdy nevyjadřovali ani spoluúčast, naopak byli na Židy spíš naštvaní, protože kvůli nim hořela Varšava. Nacisté totiž jako pomstu za ozbrojený odpor Židů zapalovali v ghettu dům po domu a srovnávali ho tak se zemí.

Hrdinů mezi Poláky nebylo mnoho

„Tvrdit, že všichni Poláci byli připraveni pomáhat Židům, je falšování historie. Lidé, co se tak rozhodli, byli opravdoví hrdinové, ale nebylo jich mnoho," dodává vědkyně.

S výsledky vědecké práce, jež prezentuje Engelkingová, má problém zejména současná vládní garnitura, která vnímá roli Poláků během holokaustu jako jednoznačnou a nezpochybnitelnou. Premiér Mateusz Morawiecki dokonce označil slova historičky za lži.

[ZDROJ](#)